

OMBUDSMANKA ŽIADA GARANCIE EFEKTÍVNEJ PRÁVNEJ OCHRANY V ČASE PANDÉMIE

(Bratislava, 2. októbra) Verejná ochrankyňa práv **Mária Patakyová** dnes osobne odprezentovala Rade vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť zhodnotenie svojich aktivít počas prvej vlny pandémie. V rámci svojho vystúpenia poukázala na neprimerané zásahy do ľudských práv no predovšetkým na nedostatočnú možnosť brániť sa voči protipandemickým opatreniam. Navrhla preto Rade vlády, aby prijala uznesenie, ktorým odporučí vláde iniciovať legislatívnu zmenu tak, aby bol vytvorený **efektívny systém právnej ochrany ľudí, ktorých sa neprimerane dotkli protipandemické opatrenia.**

„Súčasná právna úprava neumožňuje realizovať súdnu kontrolu opatrení ÚVZ v požadovanej kvalite, naopak, vytvára právne vákuum a právnu neistotu, ktorá môže byť kedykoľvek a voči komukoľvek zneužitá bez akejkoľvek kontroly,“ povedala verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová.

Absentuje systém právnej ochrany

Popri zavádzaní protipandemických opatrení je veľmi dôležité, aby ľudia, ktorých sa neprimerane dotknú, mali možnosť domôcť sa svojich práv, a to predovšetkým v zrýchlených konaniach. Takáto možnosť však absentuje, čo ombudsmanka považuje za veľmi závažný nedostatok.

„Pri opatrení, ktorého prijatie reflektuje na veľmi rýchlo sa meniacu pandemickú situáciu a ktorého platnosť trvá v zásade niekoľko týždňov až mesiacov, kým ho nenahradí iné opatrenie, lehota na poskytnutie adekvátnej právnej ochrany nesmie presiahnuť niekoľko dní, nanajvýš týždňov,“ vysvetlila ombudsmanka.

Podľa údajov ministerstva spravodlivosti však súdne konania trvajú v priemere 10 mesiacov, čo je v prípade domáhania sa svojich práv v dôsledku protipandemických opatrení neprípustné. Preto ombudsmanka vyzvala Radu vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť, aby vláde odporučila zavedenie systému právnej ochrany.

Ochrana základných práv nebola v prvej vlne pre výkonnú moc prioritou

Z hľadiska neprimeranosti boli podľa ombudsmanky v prvej vlne viaceré opatrenia problematické. Konkrétne ide o ľudskoprávne úskalia pri zavádzaní „štátnej karantény“, pri procesnom postupe v zamedzovaní prístupu cudzincov na územie SR, pri plošnom zákaze nákupu pre seniorov mimo vyhradený čas, pri prijímaní obmedzení pre seniorov umiestnených v domovoch sociálnych služieb či napríklad pri obmedzovaní poskytovania štandardnej zdravotnej starostlivosti. **V rámci preskúmania zavedenia karantény pre celé rómske osady ombudsmanka dokonca konštatovala porušenie základných práv.**

Ombudsmanka pripomenula, že pre účinný boj s pandemiou je v istých prípadoch síce nutné obmedziť niektoré základné práva a slobody, no zároveň musí byť **každé obmedzenie**

vzhľadom na okolnosti primerané a jeho intenzita nesmie presiahnuť mieru nevyhnutnosti na dosiahnutie účelu obmedzenia.

Ako tiež uviedla, v období prvej vlny komunikovala s dotknutými orgánmi a žiadala ich o nápravu. **„Žiaľ, z výsledkov komunikácie s jednotlivými aktérmi na poli boja s pandémiou som dospela k presvedčeniu, že hľadanie rovnováhy pri prijímaní opatrení tak, aby boli v čo najväčšej miere zachované základné práva a slobody, nebola prioritou,“** zhodnotila.